

PETROF VE SVÝCH STRUNÁCH ROZEZNÍVÁ DOKONALOST

Malá rodinná firma, založená před více než patnácti desetiletími, se stala jedním z velkých evropských výrobců klavírů. To dokázala zejména díky své velice vysoké kvalitě řemeslné výroby, své lásce k detailům a díky uvědomělému směřování na luxus. Pojd'te s námi navštívit továrnu v Hradci Králové v České republice, v kolébce této značky.

Hradec Králové (Česká republika), město vzdálené zhruba sto kilometrů od Prahy, je městem, uvnitř kterého vyrostla společnost, která již mnoho desetiletí staví piana. Je zde několik tradičních společností a mezi nimi vyniká PETROF, dnes již po pátou generaci. Antonín Petrof (1839-1915) zde firmu založil v roce 1864. Nejprve se vyučil truhlářem v dílně svého otce Jana, v roce 1857 pak odešel do Vídně, aby se vzdělal ve své veliké vášni, výrobě pian. Nejprve u svého strýce Johanna Heitzmana, poté u Ehrbara a u Schweighofera, dvou význačných rakouských mistrů tohoto řemesla. Když se pak v roce 1864 navrátil do vlasti, postavil v dílně svého otce první klavír, tehdy vybavený vídeňskou mechanikou. Deset let nato již přemístil svou dílnu k brněnské silnici, kde vyráběl již i harmonia. V roce 1875 se Petrof stal prvním Evropanem, který u klavírů použil litinový rám s anglickou mechanikou. Založil filiálku v Temešváru (tehdejší Uhry) v roce 1880 a od následujícího roku již vyráběl vlastní klaviatury i mechaniky a za další dva roky mohl otevřít výrobní prostory pro konstrukci pianin. V roce 1895 začal Petrof exportovat, zejména do Vídně. V roce 1899 byl císařem Františkem Josefem I. jmenován „Dvorním dodavatelem Rakousko-Uherským“, což rovněž dodalo značce na prestiži a věhlasu. V roce 1908 převedl svou dílnu na společnost s ručeným omezeným, kde jeho choť, Marie Petrofová, vykonávala funkci prokuristky. Do společnosti posléze přibyli i jejich tři synové (Jan, Antonín ml. a Vladimír), kteří se časem ujali řízení společnosti.

Po smrti Antonína Petrofa a jeho ženy v roce 1915, když byla první světová válka v plném proudu, stal se ředitelem Vladimír Petrof. Petrof stál v čele technologického vývoje, například díky výrobě elektroakustických nástrojů, na kterých spolupracoval s Bechsteinem. Čtyři roky nato, již pod vedením vnuků zakladatele (Dimitrije, Eduarda a Evžena) vytvořili spojenectví s americkým Steinwayem a otevřeli spolu prodejnu v Londýně na Wigmore street. V roce 1934 Petrof zaměstnával již 400 lidí a na mezinárodní výstavě v Bruselu získal zlatou medaili. V roce 1948 se moci chopili komunisté, společnost byla znárodněna a rodině zakladatele byl zabaven majetek.

V roce 1954 bylo založeno výzkumné oddělení. Čtyři roky na to přestala společnost vyrábět harmonia. Koncertní křídlo opět získalo zlatou medaili v Bruselu. V roce 1965 byl Petrof zařazen pod CMI Musicexport. V roce 1991 se Jan Petrof (čtvrtá generace) přihlásil o svá práva a převzal společnost po čtyřech desetiletích komunistické diktatury.

V roce 1994 Petrof založil nové výzkumné oddělení a vybavil je největší českou bezdozvukovou komorou. Reprivatizace byla završena v roce 1998. Tou dobou byl PETROF největším českým výrobcem hudebních nástrojů s více než tisícovkou zaměstnanců. V roce 2001 se firma přejmenovala na PETROF s.r.o. a stala se opět vlastnictvím potomků Antonína Petrofa.

NOVÝ ZAČÁTEK, JINÁ POZICE

Od začátku tohoto století, tváří tvář asijské konkurenci musel PETROF velice citlivě specifikovat zaměření a zefektivnit výrobu. Důležitou věcí zůstává, že si firma sama vyrábí rezonanční desky a klávesnice (zatímco ostatní výrobci je nakupují nebo využívají subdodavatelů), a to je vysoce kvalifikovaná řemeslná práce! Tím mají ale dohled nad podstatnou částí výroby.

V roce 2004 byla prvorozená Janova dcera, Zuzana Ceralová Petrofová (pátá generace), jmenována předsedkyní Evropské konfederace výrobců hudebních nástrojů a nahradila svého otce na ředitelském postu. Z jejího popudu, od roku 2006, vznikla nová řada klavírů: P 159 Bora, P 173 Breeze, P 194 Storm, P 210 Pasat, P 237 Monsoon, P 284 Mistral. V aktuálním katalogu můžeme nalézt i pět úrovní pianin (od 118 cm do 135 cm). Nabízejí nesčetné možnosti povrchových úprav včetně ušlechtilých dřev z vzácných dřev. Dnes mají všechna piana PETROF nálepku EEX (European Excellence), která potvrzuje evropskou kvalitu i původ surovin a materiálů u každého kusu. Společnost rovněž poskytuje příležitost designérům, kteří vytvářejí velmi originální modely (ne vždy dle zvyku a vkusu francouzského či německého trhu).

Některým současným technickým průkopnickým počínům lze však zatleskat, jako například prototypu klavíru s ocelovým, nikoli litinovým, rámem, který byl představen na salonu ve Frankfurtu v roce 2011. Nebo tomu, co posunulo značku na nejluxusnější úroveň, zcela nové koncertní křídlo, 275 centimetrové, prestižní, pokřtěné po zakladateli značky „ANT.PETROF“. Řemeslně překrásně zpracované, představené a uvedené rovněž ve Frankfurtu v roce 2014. Jeho kvality jsme si mohli vychutnat v showroomu umístěném v srdci obrovské továrny této značky, kde je exemplář A.P. trvale umístěn. Menší modely této prestižní řady budou brzy uvedeny do nabídky. Lze říci, že PETROF rozšiřuje své působení na všechny kontinenty kromě Afriky. V roce 2008 vytvořili pobočku i ve Spojených státech amerických.

V roce 2013 bylo v areálu továrny otevřeno příjemné muzeum, vybavené malým sálem pro koncerty či konference. Muzeum je otevřené široké veřejnosti a lze zde nalézt i jiné hudební nástroje než pouze pianina a klavíry: například harmonia či mechanická piana. Všechny samozřejmě značky PETROF. Seznámíme se zde i s různými podobami firemního loga, jakož i s logy společností, které PETROF historicky ovládal (Rieger-Kloss, Scholze, Förster...). Ve všech epochách své existence byl PETROF na špici pokroku a inovace, a za své půldruhé století, pod všemi svými značkami (i těmi dnešními Rösler a Wienbach) postavil více než milion klavírů a pianin.

CHARAKTERISTICKÝ, JEDINEČNÝ ZVUK

Piana PETROF měla vždy solidní reputaci, pro tolik charakteristickou krásu svého zvuku. Velmi zakulacený, vřelý a zpěvný, hluboký. Pro nádhernou hustotu tónů, oceňovanou mnoha umělci všech hudebních žánrů. Naše nedávné testy, které vyšly v předchozích číslech (Maestros pro P 159 Bora, P 118 a P 125), potvrzují muzikálnost a kvalitu těchto nástrojů. Okrajově se ve svých dílnách zabývá PETROF, kromě výroby akustických pian, i výrobou beden reproduktorů a zesilovačů pro nejprestižnější švýcarskou značku Daniel Hertz GmbH. Jejich know-how a zručnost jejich zkušených dělníků při práci se dřevem výrazně přispěla těmto luxusním výrobkům a lze říci, že toto důvěrné spojení oběma svědčí.

OBROVSKÁ TOVÁRNA

Návštěvník je překvapen velikostí výrobní plochy PETROFU, která zahrnuje několik budov rozmístěných mezi velkými travnatými plochami, kanalizací, obrovským potrubím, která vytváří portály nad cestami a které spojuje všechny budovy. Největší mezi nimi je obdélníková, čtyřposchod'ová, která se rozprostírá na téměř 150 metrech! Výška jejich podlaží je důležitá a obrovské výtahy umožňují manipulaci s výrobky a materiálem mezi jednotlivými podlažími. V obrovských chodbách stojí tucty pianin, někdy spíše koster, v různých stádiích výroby, často ještě bez mechaniky a klávesnice. Jsou naloženy na vozíky, které je chrání před poškozením.

DŘEVOVÝROBA

Obří venkovní sklad dřeva, který jsme zde mohli vidět před patnácti lety, již neexistuje. Přesto je na výrobu klavíru potřeba opravdu spousta dřeva. A to různých druhů. Smrk na rezonanční desky, buk, javor nebo bříza na další součásti. A to nemluvíme o dýhách exotického původu. Vše, co PETROF používá, pochází z Německa, Rakouska nebo z Čech.

Společnost si sama vyrábí rezonanční desky. Kmeny se nejdříve nařezou a poté se následně suší. Ta pak několikrát projdou strojem s laserovým naváděním a, poté co projdou velmi přísným výběrem, skončí jako prkýnka o tloušťce přibližně 11 milimetrů a šířce zhruba 10 centimetrů. Následně jsou spolu po bocích pečlivě poslepována a vytvoří rezonanční desku. Odpad zde je velice vysoký, jen asi 15% z původní hmoty dřeva je použito na vlastní rezonanční desku! Poté je deska vytvarována do požadovaného tvaru a zbroušena na potřebnou tloušťku. V této fázi výroby prochází dalším výběrem a mnohé jsou odmítnuty kvůli zdánlivě minimálním vadám – například pro přítomnost součku. Pak je na řadě další sušení, tentokrát velice přísně hlídané a řízené, které trvá několik týdnů a umožní desce v perfektním prostředí dosáhnout ideální vlhkosti. Následně jsou odeslány do lisů, kde k nim na dokonale určená místa přilepí žebra a kobylky.

V SRDCI DÍLEN

PETROF používá na všechny baraše, klávesové pláty a nohy masivní dřevo. Nosný rám je vyroben z překližky. Odýhování či nanesení polyesterového laku provádí PETROF rovněž na místě. Kvůli hygieně a nezbytné bezpečnosti se lakuje ve specializované místnosti s vodní clonou vybavené systémem odsávání nebezpečných par, zaměstnanci jsou tedy účinně a dostatečně chráněni. Postupné broušení na stroji s brusným pásem, následuje leštění, často ruční, až dokud se povrch neleskne jako zrcadlo. To se odehrává v místnosti s dokonalým odsáváním toho nejjemnějšího prachu.

V továrně si zhotovují vlastní klávesnice, což je dovednost, kterou ovládá málokterý výrobce. Velké dřevěné prkno postupně nařezávají podle předrysovaných čar, přesně dle precizního tvarování a úhlení klapek. Velejemné umíst'ování a lepení bílých kláves a „fintění“ černých se u PETROFU také provádí ručně. Následuje zapouzdrění a konečně i zadlabání plsti pomocí velice sofistikovaných a výjimečných strojů, které zajišťují dokonalou přesnost výřezů prostřednictvím

adekvátního dávkování lepidla. Ostatní operace (jako umístění pilotů, vyvažování ...) vykonávají dělnice.

V další výrobní hale, kde se vyrábějí skříně klavíru, najdeme silné hydraulické lisy s příslušenstvím pro každý model, které umožňuje, aby se skříně za vysoké teploty zformovaly a slepily. Používají se tenká, ale velice dlouhá prkna cca 30 cm široká (a dlouhá až 7 metrů u koncertních křidel!). Výrobky jsou pak skladovány ve vertikální poloze, což je velice impozantní, neboť tak vytváří opravdové tunely! Litinové rámy, dodávané tradičními evropskými slévárnami, jsou stabilizovány, provrtány, opracovány, obroušeny a nabarveny. Basové struny jsou omotávány měděným drátem přímo v továrně. Práce dělnice, které tuto činnost provádějí, je naprosto přesná, a to jak vzhledem k napětí strun, tak i co se týká velikosti omotané části struny. Kvalitní ocelové struny jsou německé výroby, především značky Rösler.

Baraš, kovový rám a ozvučná deska jsou konečně spojeny s neskonalou geometrickou pečlivostí. Dále se jedná o umístění strun a hřebů a ladění. Poté se do nástrojů nainstaluje mechanika, buď německá (Renner) nebo česká (Detoa) a přistoupí se k velmi jemnému nasazování dusítek a kladívek, Renner nebo Abel, té nejlepší jakosti. Kladívka podstupují před montáží tzv. předintonaci. Jsou propíchnuty jehlami, což se dělá výhradně u PETROFU. Následuje několikrát různé seřízení, prováděné vysoce kvalifikovanými techniky, kteří pracují s patřičnými nástroji velmi zodpovědně, podle předem určeného plánu.

Následně piano dostane klopnu a zbytek svého těla a příslušenství; dále je několikrát laděno, aby nakonec utrpělo opravdovou léčbu šokem na tzv. vyhrávače - stroji, který „zmučí“ každý nástroj mechanickým, 20 minutovým hraním ve zvukotěsné komoře. Po tomto postupu, jinými výrobci tak často opomíjeném, projde piano opakovaně kolečkem seřizování a ladění. Závěrečné naladění nástroje má na starosti nanejvýš specializovaný technik s obrovskou zodpovědností.

V průběhu celého výrobního procesu provází každý budoucí nástroj unikátní protokol, jakýsi „rodný list“, který má na sobě napsáno sériové číslo daného pianu. Do protokolu je zaznamenán každý provedený úkon, čas, kdy byl proveden, jméno technika či dělníka, který jej provedl a je pod ním podepsán. Toto opatření umožňuje rychlou a efektivní kontrolu a zajišťuje vysokou úroveň kvality.

Vše, co jsme viděli, nám potvrzuje, že pianu PETROF, jejichž zvučnost je skutečně typická, nabízejí evropskou alternativu japonské výrobě ve střední a nejvyšší kategorii. Dynamičnost a vášnivě nadšené vedení nám dovoluje doufat ve světlé zítřky této firmy, která má vše, co je potřeba k tomu, aby se opět stala výkvetem mezi evropskými výrobci pian.